

DR. ILYÉS ISTVÁN

***A GYERMEKGYÓGYÁSZATI ENDOKRINOLÓGIA
GYAKORLATI KÉRDÉSEI***

**Egyetemi jegyzet
Második átdolgozott kiadás**

Debreceni Orvostudományi Egyetem
1996.

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZ ENDOKRIN BETEGSÉGEK LABORATÓRIUMI DIAGNOSZTIKÁJA A GYERMEKKORBAN	5
1.1. A hypophysis-működés vizsgálata 1.1.1. Növekedési hormon (GH)	5
1.1.2. Thyreotrop hormon (TSH)	6
1.1.3. Adrenocorticotrop hormon (ACTH).....	6
1.1.4. Gonadotropinok (LH és FSH)	7
1.1.5. Antidiureticus hormon (ADH).....	8
1.2. A pajzsmirigy-működés vizsgálata	8
1.3. A mellékvesekéreg működésének vizsgálata	11
1.3.1. <u>Cortisol</u>	13
1.3.2. Aldosteron	14
1.3.3. Mellékvese androgenek	14
1.4. A gonad működés vizsgálata	15
1.5. A parathormon (PTH) és a Ca-anyagcsere vizsgálata	15
1.6. A szénhidrátanyagcsere vizsgálata	16
1.6.1. Hypoglykaemia	16
1.6.2. Hyperglykaemia	17
1.7. A mellékvesevelő működésének vizsgálata	19
2. A NÖVEKEDÉS ZAVARAI	20
2.1. Nanosomia.....	20
2.1.1. Hypothyreosis.....	23
2.1.2. Turner-szindróma	26
2.1.3. Növekedési hormon hiány	28
2.1.4. Pszichoszociális növekedési zavar	31
2.1.5. Konstitucionális lassú növés és fejlődés.....	31
2.1.6. Intrauterin növekedési zavarok.....	32
2.1.7. Glucocorticoid kezelés	32

2.2. Gigantismus.....	33
2.2.1. Fokozott GH termelés	33
2.2.2. Magas-növés a sexuális érés zavarában.....	33
2.2.3. Konstitucionális magas termet.....	33
2.2.4. <u>Cerebralis gigantismus</u> (Sotos-szindróma).....	34
3. A STRÚMA	34
3.1. A pajzsmirigy hormonszintézisének veleszületett zavarai.....	35
3.2. A gyermekkori jóddhiányos strúma.....	36
3.3. Krónikus lymphocytás thyreoiditis.....	37
3.4. Hyperthyreosis	39
3.5. Göbös strúma, pajzsmirigytumорок.....	42
4. A NEMI DIFFERENCIÁLÓDÁS ÉS ÉRÉS ZAVARAI	43
4.1. A normális nemi differenciálódás.....	43
4.2. Kóros nemi differenciálódás.....	44
4.2.1. Etiológia, patogenezis és klinikai tünetek	44
4.2.2. A diagnosztika kérdései.....	47
4.2.3. A kezelés lehetőségei, prognózis.....	48
4.3 A normális nemi érés.....	50
4.3.1. A pubertás fizikális jelei.....	50
4.3.2. Hormonális változások a pubertásban	52
4.4. A nemi érés zavarai	53
4.4.1. Komplettn pubertás praecox.....	53
4.4.2. Inkomplettn pubertás praecox	56
4.4.3. A pubertás késése	59
4.4.4. A pubertás variációi	60
4.4.5. Cryptorchismus	62
5. A Ca ÉS P ANYAGCSERE ÉS A FOLYADÉK-ELEKTROLIT HÁZTARTÁS ENDOKRIN ZAVARAI	63
5.1. A Ca és P anyagcsere szabályozása.....	63
5.2. Hypocalcaemia.....	64
5.2.1. Az újszülöttkori hypocalcaemiák	64
5.2.2. Hypoparathyreosis.....	66
5.2.3. PTH rezisztencia (pseudohypoparathyreosis)	68

5.3. Hypercalcaemiák	69
5.4. A folyadék- és elektrolitháztartás endokrin szabályozása	72
5.5. A hyponatraemia endokrin okai	72
5.5.1. Aldosteron hiány	72
5.5.2. ADH túltermelés.....	75
5.6. A hypokalaemia endokrin okai.....	75
5.7. Diabetes insipidus	77
5.8. A hypertensio endokrin okai a gyermekkorban	79
6. HYPO- ÉS HYPERGLYKAEMIÁS ÁLLAPOTOK	81
6.1. Hypoglykaemiák.....	82
6.1.1. Hyperinsulinismussal járó hypoglykaemiák	82
6.1.2. Hypoglykaemiák az inzulin-antagonista hormonok hiánya miatt	84
6.1.3. Ketoticus hypoglykaemia	84
6.1.4. Veszületett enzimhiány okozta hypoglykaemiák	85
6.2. Diabetes mellitus	86
6.2.1. Gyakoriság, felosztás.....	86
6.2.2. Etiológia és patogenezis	87
6.2.3. Klinikai kép és a diagnosztikai teendők	88
6.2.4. <u>Kezelés</u>	90
6.2.5. Szövődmények és prognózis	92
7. OBESITAS.....	93
7.1. Az elhízás kialakulásában szerepet játszó tényezők	94
7.2. Klinikai formák	95
7.2.1. Endogen obesitas.....	95
7.2.2. Az ún. egyszerű elhízás	101
7.3. Másodlagos anyagcsere és endokrin eltérések.....	101
7.4. Diagnózis.....	102
7.5. Az elhízás kezelése.....	102